Magiczny Kraków

Skuteczne zarządzanie miastem po zmroku wymaga zmian ustawowych

2026-08-25

Prace Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy pokazały obszary w prawie, wymagające rozstrzygnięć na poziomie centralnym. Przedstawiamy zmiany, na które czeka Kraków.

W sierpniu 2024 r. powstała Komisja Zrównoważonej Gospodarki Nocy przy Prezydencie Miasta Krakowa. Zespół został powołany w celu wypracowania kierunków zarządzania miastem po zmroku, m.in. w obszarach bezpieczeństwa i porządku publicznego, transportu oraz oferty dla mieszkańców i turystów.

Jest to pierwsze w Polsce ciało doradcze o tak szerokiej reprezentacji, które podjęło się niezwykle złożonego tematu, jakim jest miasto po zmroku.

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Burmistrz Nocny i Komisja Zrównoważonej Gospodarki Nocy podkreślają, że **wysokość grzywien za wykroczenia,** takie jak zakłócanie spoczynku nocnego czy spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, przestała pełnić rolę prewencyjną. Od 2001 roku maksymalna kwota mandatu nakładanego przez Straż Miejską wynosi nieustannie 500 zł. W tym samym czasie średnia krajowa wzrosła ponad 4-krotnie.

Komisja apelowała także o **rozszerzenie kompetencji straży gminnych**, które w trakcie interwencji, nie mając dostępu do niektórych rejestrów jak np. Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, zmuszone są do wzywania Policji. To nie tylko wydłuża czas interwencji, ale też niepotrzebnie angażuje dwie służby w tej samej sprawie. W obu tych kwestiach Kraków niejednokrotnie zwracał się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na uwagę ustawodawców zasługuje także **kwestia niekontrolowanego wzrostu liczby taksówek**. Od wejścia w życie tzw. Lex Uber w Krakowie liczba pojazdów taxi wzrosła niemal trzykrotnie (od ok. 4 tys. w 2019 roku do niecałych 12 tys. w 2025 roku). Strona społeczna wskazuje na niedostateczną znajomość wśród kierowców przepisów o ruchu drogowym i parkach kulturowych, języka polskiego oraz topografii miasta. W najbliższym czasie Komisja Nocy skonkretyzuje swoje postulaty dot. branży przewozu osób.

Alkohol

Obecny **system zezwoleń** nie zawsze sprzyja także odpowiedzialności przedsiębiorców za otoczenie prowadzonej działalności. Przy ograniczonej liczbie zezwoleń wygaśnięcie dotychczasowego zezwolenia może oznaczać dla wieloletniego, niepowodującego problemów przedsiębiorcy konieczność ponownego oczekiwania na jego uzyskanie, podczas gdy jednocześnie na rynek wchodzą nowe podmioty. Z drugiej strony przepisy dotyczące cofnięcia zezwolenia są trudne do skutecznego stosowania – wymagają wykazania związku naruszeń z działalnością konkretnego przedsiębiorcy, a samo zezwolenie jest przypisane do podmiotu, nie zaś do miejsca prowadzenia działalności. W

praktyce nawet po cofnięciu zezwolenia w problematycznym lokalu działalność może zostać wznowiona przez nowy podmiot gospodarczy założony przez tego samego przedsiębiorcę.

Kraków potrzebuje więc rozwiązań, które z jednej strony będą chronić rzetelnych przedsiębiorców, a z drugiej pozwolą skuteczniej reagować wobec tych, którzy uporczywie ignorują komfort i bezpieczeństwo otoczenia. Postulaty Krakowa znalazły się w uwagach do ministerialnego projektu nowelizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Klimat akustyczny

Imprezy masowe i koncerty plenerowe są lubianą formą rozrywki. Jednak nieodpowiednie nagłośnienie potrafi sprawić, że uczestnikami wydarzenia wbrew swojej woli stają się mieszkańcy znacznej części miasta. Choć rozporządzenie Ministerstwa Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wskazuje pewne limity, ten przepis nie w pełni skutecznie zapobiega problemowi nadmiernego nagłośnienia, zwłaszcza po zmroku. Wartą naśladowania może być krakowska dobra praktyka stosowana od ponad dwóch dekad.

W Zarządzeniu Prezydenta Miasta Krakowa jest wskazana nie tylko górna granica natężenia dźwięku podczas imprez masowych (85 dB), ale także odległość pomiaru względem źródła dźwięku (32 metry). Jednak lokalna regulacja obejmuje jedynie tereny udostępniane przez Gminę Miejską Kraków, takie jak Rynek Główny, Mały Rynek, Plac Szczepański itp. Przy każdej imprezie masowej na tych obszarach Straż Miejska prowadzi pomiary dźwięku, a organizator, który nie dostosuje się do standardu, nie otrzymuje zwrotu wpłaconej kaucji. Apel o stosowanie tej dobrej praktyki na nieruchomościach udostępnianych przez województwo został przekazany do marszałka województwa.

Zgromadzenia publiczne mogą być organizowane wyłącznie w celu odbycia wspólnych obrad lub wyrażenia stanowiska w sprawach publicznych – tak stanowi prawo. Jednak Kraków, w tym w szczególności płyta Rynku Głównego, doświadcza wykorzystywania tego przepisu do prowadzenia działalności zarobkowej i występów o charakterze komercyjnym. Komplikuje sytuację fakt, że zgłoszenie takich występów czy dyskotek do późnej nocy jako zgromadzenia publicznego oznacza brak jakichkolwiek ograniczeń co do czasu jego trwania i poziomu nagłośnienia. Należy podkreślić, że w obecnym stanie prawnym samorząd jest de facto pozbawiony narzędzi do przeciwdziałania takim nadużyciom – organ gminy może rozwiązać zgromadzenie tylko jeżeli jego przebieg „zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu
w znacznych rozmiarach”. Prezydent Miasta Krakowa zwrócił się do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o analizę przepisów i zaproponowanie rekomendacji władzy ustawodawczej.

Samej determinacji miasta nie wystarczy

Doświadczenia Krakowa pokazują, że niektóre problemy występujące w mieście po zmroku można rozwiązywać lokalnie – poprzez lepszą organizację pracy służb, działania edukacyjne czy dialog z przedsiębiorcami oraz mieszkańcami. Jednak zasadniczą kwestią jest przystosowanie krajowych przepisów prawnych do współczesnych realiów oraz nowych zjawisk wpływających na bezpieczeństwo, porządek, a co za tym idzie na komfort funkcjonowania mieszkańców. Dlatego konieczne jest także zaangażowanie administracji rządowej i parlamentarzystów, tak aby gminy

uzyskały odpowiednie narzędzia do działania.